

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัด องค์การ บริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

Development of Academic Administration Model of basic education Under Mahasarakham Provincial Administration Organization

ศุภลักษณ์ รักษ์ภักดี¹, ดร.สุชาติ บางวิเศษ², ดร.วราพร เอราวรรณ³
Supaluck Rukphukdee¹, Suchat Bangwiset², Waraporn Erawan³

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารงาน
วิชาการของโรงเรียน ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม 2) เพื่อศึกษาปัญหา
การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม และ
3) เพื่อพัฒนาแบบการบริหารงานของโรงเรียน ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
มหาสารคาม การวิจัยมี 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ในการ
บริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดย
การศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary
Study) และการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Study) โดยสร้างแบบสอบถาม ระยะที่ 2
การพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
มหาสารคาม โดยนำข้อมูลจากการศึกษากรณีศึกษา (Case Study) โรงเรียนต้นแบบ
จำนวน 3 โรงเรียน ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อร่างรูปแบบ และยกร่างรูปแบบ
ด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน และประเมินความ

¹ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

³ อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ M. Ed. Candidate in Educational Administration, Faculty of Education, Mahasarakham University

² Lecturer Faculty of Education, Loei Rajabhat University

³ Lecturer, Faculty of Education, Mahasarakham University

เหมาะสม ความเป็นไปได้ และการใช้ประโยชน์ของรูปแบบกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้า กลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 149 คน เครื่องมือในเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อของสภาพปัจจุบันตั้งแต่ 0.40 ถึง 0.86 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของสภาพปัญหา ตั้งแต่ 0.46 ถึง 0.88 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของสภาพปัจจุบันเท่ากับ 0.98 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของ สภาพปัญหาเท่ากับ 0.98 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และแบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และด้านวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

2. ผลการศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย โดยมีด้านการนิเทศการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด

3. รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ ของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กลไกการดำเนินการของสถานศึกษา 4) วิธีดำเนินงานของรูปแบบ 5) แนวการประเมินรูปแบบ และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ ขอบข่ายและภารกิจการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ การวางแผนงานด้านวิชาการ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การนิเทศการศึกษา และการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา และผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ด้านความเหมาะสม ด้านเป็นไปได้อ และการใช้ประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : รูปแบบการบริหารวิชาการ, องค์การบริหารส่วนจังหวัด

Abstract

This research study attempted to 1) investigate current conditions of academic administration at the schools under the jurisdiction of Mahasarakham Provincial Administration Organization, 2) examine problems regarding academic administration at the schools under the jurisdiction of Mahasarakham Provincial Administration Organization, and 3) develop the current academic administration model of the schools under the jurisdiction of Mahasarakham Provincial Administration Organization. This study was conducted in two phases. Phase 1 dealt with investigating current conditions and problems of academic administration in those schools by a survey study and a documentary study, i.e. related documents, concepts, theories and principles. Phase 2 focused on developing the academic administration model for the schools. Data obtained from case studies with 3 schools were used in designing a structured interview and a focus group conversation in which patterns of academic administration were outlined. Then, nine qualified persons evaluate appropriateness, possibility and usability of the model designed. The samples of the study were school administrators and department head teachers, comprising 149 persons in total. The research tools consisted of a structure interview, an evaluation form, and a questionnaire which obtained index of discrimination regarding current conditions of academic administration = 0.40 – 0.86, index of discrimination concerning problems of academic administration = 0.46 – 0.88, index of reliability for current conditions = 0.98 and index of reliability for problems = 0.98. The statistics used included percentage, mean and standard deviation.

It was found that:

1. Current Conditions of Academic Administration at the schools under the jurisdiction of Mahasarakham Provincial Administration Organization was at a high level.
2. Problems of Academic Administration at the schools the jurisdiction of Mahasarakham Provincial Administration Organization was at a low level.
3. Academic Administration Model of the schools under the jurisdiction of Mahasarakham Provincial Administration Organization comprised 1) Principle of the Pattern, 2) Objective of the Pattern, 3) Mechanics of School Administration, 4)

Operating of the Pattern, 5) Evaluation of the Pattern, and 6) Factors for the Pattern's Success. The Framework and Mission of Academic Administration consisted of eight aspects, namely Academic Planning, Curriculum Development, Teaching & Learning Management, Development of Educational Technology, Assessment Evaluation and Transfer of Study, Research for Education Quality Development, Educational Supervision, and Development of Internal Quality Assurance. Upon the evaluation, the appropriateness, possibility and usability of the schools' administration were all found to be at a high level.

Keywords : Academic Administration Model , Provincial Administration Organization

บทนำ

ปัจจุบันสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวม 1,482 แห่ง กระทรวงมหาดไทยในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบจึงมีนโยบายให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจัดการศึกษาให้เหมาะสมและตรงตามความต้องการมีการบริหารงานโดยการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป จึงส่งผลให้การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพบปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ด้านการศึกษา การสรรหาบุคลากรมีการใช้ระบบอุปถัมภ์และการแทรกแซงทางการเมือง ขาดความคล่องตัวในการบริหารงบประมาณ รวมทั้งไม่มีหน่วยงานที่กำหนดนโยบายและกำกับดูแลการจัด

การศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัด (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 23-24)

จากผลการวิเคราะห์การประเมินคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีการศึกษา 2555 ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาส่วนใหญ่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด ซึ่งเป็นปัญหาสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องพัฒนาและปรับปรุง เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขให้เกิดประสิทธิภาพ ต้องสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถตรงกับวิชาเอกที่ต้องการ จะต้องมีการพัฒนาครู บุคลากรที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารต้องให้ความสนใจและเอาใจใส่เรื่องงานวิชาการ พร้อมทั้งมีการนิเทศภายในสถานศึกษา

อย่างต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2555 : 167) ดังนั้นจากเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษาและเป็นองค์ความรู้ เป็นแนวทางในการเผยแพร่การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างยั่งยืนต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม
3. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มี 2 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม มี 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Study) เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

ขั้นตอนที่ 2 การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Study) ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม มี 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษากรณีศึกษา (Case Study) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ที่มีผลงานทางวิชาการมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จำนวน 3 โรงเรียน

ขั้นตอนที่ 2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อพิจารณากร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม และประเมินผลรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ของโรงเรียนใน

สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จำนวนโรงเรียน 20 แห่ง โดยแยกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 41 คน และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 160 คน จำนวนประชากรทั้งสิ้น 201 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 36 คน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 113 คน ปีการศึกษา 2556 รวมทั้งสิ้น 149 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน Krejcie and Morgan แล้วนำมาเทียบสัดส่วน (Krejcie & Morgan 1970 : 607-610)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 3 ชนิด คือ เป็นแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และแบบประเมินผลรูปแบบการบริหารงานวิชาการใช้ในการสำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัย ได้ดำเนินการตามขั้นตอนตามลำดับดังนี้

1. ผลการศึกษาลักษณะปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

2. ผลการศึกษกรณีศึกษา (Case Study) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ พรรณนาวิเคราะห์

3. ผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อพิจารณายกร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม และประเมินผลรูปแบบซึ่งประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และประโยชน์ที่ได้รับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

ผลการวิจัย

1. การศึกษาลักษณะปัจจุบัน ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

1.1 สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) เมื่อพิจารณา

เป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ การจัดการเรียนการสอน ในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.30$) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผล การเรียน ($\bar{X} = 4.30$) การพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพในและมาตรฐาน การศึกษา ($\bar{X} = 4.28$) และการพัฒนา หลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.22$) ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาใน สถานศึกษา ($\bar{X} = 4.05$)

1.2 สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.28$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ การนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 2.42$) การวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.37$) การพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 2.37$) และการวัดผล ประเมินผล และ ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X} = 2.33$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.17$) ต่ำสุด ได้แก่ การวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.05$)

2. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนต้นแบบ

จากการศึกษากรณีศึกษา (Case Study) โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการในแต่ละด้านแม้ว่า จะมีการปฏิบัติในระดับมากแต่ก็ยังมี ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการทำงาน อาทิเช่น ระบบงานงาน บุคลากร และ งบประมาณ เป็นต้น

3. การสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อพิจารณายกร่างรูปแบบการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จากการสนทนากลุ่มได้นำข้อมูลจาก การศึกษาเชิงสำรวจและข้อมูลจาก การศึกษากรณีศึกษา มาพิจารณา ออกแบบรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดมหาสารคาม ได้ร่างรูปแบบการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการ 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ระบบงาน และกลไกของรูปแบบ 4) วิธีดำเนินงาน ของรูปแบบ 5) แนวการประเมินรูปแบบ และ6) เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ การประเมินผลรูปแบบการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนในสังกัดองค์การ บริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดย ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ผู้เชี่ยวชาญมี ความเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม ความ เป็นไปได้ และการใช้ประโยชน์ ของ

รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

ด้านความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของ

สถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

ด้านการใช้ประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการนิเทศการศึกษา รายละเอียดดังตาราง

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการประเมินผลวิธีการดำเนินงานของรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้และด้านการใช้ประโยชน์ โดยรวมและรายด้าน

รายการ	ด้านความเหมาะสม			ด้านความเป็นไปได้			ด้านการใช้ประโยชน์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ	3.67	0.58	มาก	3.58	0.53	มาก	3.81	0.49	มาก
2. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	3.77	0.52	มาก	3.73	0.49	มาก	3.85	0.55	มาก
3. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	3.88	0.47	มาก	3.72	0.55	มาก	3.85	0.39	มาก
4. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ	3.71	0.74	มาก	3.55	0.69	มาก	3.70	0.63	มาก

เทคโนโลยีทางการศึกษา

5. ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	3.82	0.47	มาก	3.65	0.50	มาก	3.89	0.60	มาก
6. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	3.65	0.65	มาก	3.46	0.68	ปานกลาง	3.73	0.58	มาก
7. ด้านการนิเทศการศึกษา	3.73	0.70	มาก	3.63	0.63	มาก	3.68	0.54	มาก
8. ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา	3.78	0.68	มาก	3.65	0.61	มาก	3.73	0.51	มาก
รวม	3.75	0.60	มาก	3.62	0.58	มาก	3.78	0.53	มาก

อภิปรายผล

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดองค์กรการบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. งานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษาร่วมกันเป็นเพียงงานที่สนับสนุนงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ และเป็นงานที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้ พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้มีจริยธรรมและคุณสมบัติตามที่ต้องการเพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมต่อไปได้เป็นอย่างดี โรงเรียนจะมีคุณภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเป็นสำคัญ สภาพปัจจุบัน การพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดองค์กรการบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

พบว่าโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากอาจจะส่งผลมาจากผู้บริหารสถานศึกษา มีความตระหนักในด้านการบริหารจัดการงานวิชาการถึงความสำคัญ ของงานวิชาการเข้าใจขอบเขตการดำเนินงาน และภาระหน้าที่ของการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียนเป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญเพ็ง กุละนาม (2550 : 122-127) ได้กล่าวถึงสภาพการใช้กระบวนการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนจัดการศึกษาภาคบังคับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สกลนคร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการและครูผู้สอนมีระดับสภาพอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวง สุวรรณเกิดผล (2550 : 74) ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการตามแนวปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาจะเชิงเตตรา เขต 2 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการตามแนว ปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยรวมและรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ งานวิจัยของ บุษบา ศรีสร้อย (2551 : 119) ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า สภาพของการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ อิกทังยัง สอดคล้องกับ งานวิจัยของ กรทิพย์ ศกุนตานุรักษ์ (2554 : 118-122) ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 4 พบว่า ผู้บริหาร สถานศึกษาและหัวหน้าวิชาการโรงเรียน มีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการ บริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาอุบลราชธานีเขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. เนื่องจากงานวิชาการมี ขอบข่ายที่กว้างขวางและมีความเกี่ยวโยง สัมพันธ์กับงานบริหารด้านอื่น ๆ ของ โรงเรียน ผู้บริหารต้องเน้นการกระจาย อำนาจให้บุคลากรทุกคนได้มีส่วนร่วมใน การรับผิดชอบ มีการติดตามผลอย่าง

สม่ำเสมอแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข การศึกษาสภาพปัญหา การพัฒนา รูปแบบการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน ในสังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดมหาสารคาม พบว่าโดยรวมและ รายด้านอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน ที่เป็น เช่นนี้เนื่องมาจาก โรงเรียนในสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม มีการเตรียมตัวเพื่อรองรับการประเมิน ภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การ มหาชน) อีกทั้งมีการเตรียมความพร้อม ก้าวสู่ AEC จึงมีการพัฒนาคุณภาพและ เพิ่มประสิทธิภาพทางการเรียนการสอน อย่างต่อเนื่อง โดยการส่งเสริมให้ครู เข้ารับการพัฒนาคุณภาพและเพิ่ม ประสิทธิภาพทางการเรียนการสอน อย่างต่อเนื่อง มีการศึกษาดูงานยัง ต่างประเทศ เพื่อนำประสบการณ์มา พัฒนาระบบการบริหารจัดการงาน วิชาการส่งผลให้พบปัญหาในการ บริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุญา อินทร์ มั่ง (2551 : 76-80) ได้ศึกษาสภาพและ ปัญหาการบริหารงานวิชาการของ ข้าราชการครูโรงเรียนสังกัด สำนักงาน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการของ ข้าราชการครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต จตุจักร กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับงานวิจัย ของ สอดคล้องกับงานวิจัยของกรทิพย์

ศกุนตานุรักษ์ (2554 : 118-122) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 พบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับน้อย

3. งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญที่จะส่งผลถึงคุณภาพทางการเรียนการสอนงานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญในการจัดระบบงานให้รัดกุมและมีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพจากผลการศึกษาระดับศึกษา จากการสัมภาษณ์ โรงเรียนต้นแบบทั้ง 3 แห่งสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการให้เกิดประสิทธิภาพได้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้เด็กรู้จักคิด ตัดสินใจแก้ปัญหา ด้วยตนเองในทาสร้างสรรค์ เน้นการให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติ เมื่อเด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง รู้จักการแก้ปัญหา เป็นคนเก่ง เป็นคนดี เรียนรู้อย่างมีความสุข อีกประเด็นที่น่าสนใจคือ กระบวนการ หรือ ขั้นตอนการดำเนินงาน เป็นการวิจัยปฏิบัติการเน้นลงมือปฏิบัติจริง เข้าถึงชุมชนให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาใช้กระบวนการ PDCA

4. จากการยกกร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม พบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการ

ของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 8 องค์ประกอบ องค์ประกอบด้านตัววัดความสำเร็จ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ กลไกการดำเนินงานของสถานศึกษา วิธีดำเนินงานของรูปแบบ แนวการประเมินรูปแบบ และเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ ซึ่งสอดคล้องกับธีระ รุญเจริญ (2550 : 162-163) ได้เสนอองค์ประกอบของรูปแบบไว้ 6 องค์ประกอบคือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ระบบและกลไกของรูปแบบ 4) วิธีดำเนินงานของรูปแบบ 5) แนวทางการประเมินผลรูปแบบและ 6) เงื่อนไขของรูปแบบ

5 ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาสาระ วิธีดำเนินการวิจัยกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการพบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และผลการประเมินโดย ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ พบว่ามีความมีความเหมาะสมมีความเป็นไปได้ และประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ที่ประเมินเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครู

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องและความเข้าใจในงานวิชาการเป็นอย่างดี และยังมีความต้องการรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่จะเป็นแนวทางในการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เมื่อเห็นองค์ประกอบและวิธีการดำเนินการต่าง ๆ ทำให้สามารถตัดสินใจที่จะประเมินออกมาได้ว่ารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นมา นั้นมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ คัมภีร์ สุดแท้ (2553 : 134-135) ได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ธีระพรอายุวัฒน์ (2552 : 510-532) ได้ศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก เพชริน สงค์ประเสริฐ (2550 : 191-199) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีประโยชน์อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ เจริญ ราชโสภา (2554 : 302-305) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้และมี

ประโยชน์อยู่ในระดับมากซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการงานวิชาการของโรงเรียนได้ทุกแห่ง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ ดังนั้นเพื่อเป็นการส่งเสริม สนับสนุนและต่อยอดให้มีการพัฒนาต่อไป หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรจัดกิจกรรมในการส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น การมอบรางวัลโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์เพิ่มขึ้นหรือผู้บริหารดีเด่น เป็นต้น

1.2 ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย แต่ในบางด้านก็ยังพบปัญหา อาทิเช่น ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ ด้านการศึกษา การสรรหาบุคลากรมีการใช้ระบบอุปถัมภ์และการแทรกแซงทางการเมือง ขาดความคล่องตัวในการบริหารงบประมาณ ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาควรให้ความสำคัญและตระหนัก ในการวางแผน และกำหนดนโยบาย ตลอดจนการ

ติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพ ยิ่ง ๆ ขึ้นไป

1.3 คู่มือการพัฒนา รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ฉบับนี้อาจยังมีข้อบกพร่องในบางส่วนยังขาดการนำคู่มือไปใช้เพื่อแก้ปัญหา หากผู้สนใจจะนำไปศึกษา หรือนำไปทดลองใช้ สามารถพัฒนากระบวนการเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาได้

1.4 การพัฒนา รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ยังไม่ได้นำไปทดลองใช้จริง ผู้ที่มีความสนใจในเรื่องการบริหารงานวิชาการ สามารถนำรูปแบบไปทดลองใช้จริง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาประสิทธิภาพในการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการ ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อจะได้เป็นแนวทางการปรับปรุง แก้ไข ให้เกิดการพัฒนาการบริหารของสถานศึกษา

2.2 ควรวิจัยการประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

2.3 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนอาทิเช่น ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านบุคลากรเป็นต้น เพื่อจะได้เป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ

2.4 ควรมีการพัฒนาต่อยอดโดยการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ไปใช้ในโรงเรียนของผู้วิจัยเอง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. *สรุปผลการดำเนินงาน 9 ปีของการปฏิรูปการศึกษา (พ.ศ. 2542-2551)*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2555). *สถิติข้อมูลโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น .ประจำปีการศึกษา 2555*. กรุงเทพฯ : สำนักประสานและพัฒนากิจการจัดการศึกษาท้องถิ่น.
- กรทิพย์ ศกุนตานุรักษ์. (2554). *สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4*. วิทยานิพนธ์ . สาขาการบริหารการศึกษา คุรุศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

- คัมภีร์ สุตแท้. (2553). *การพัฒนา รูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม : มหาสารคาม.
- เจริญ ราชโสภา. (2554). *การพัฒนา รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด.มหาวิทยาลัยมหาสารคาม : มหาสารคาม.
- ดวง สุวรรณเกิดผล. (2550). *สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการตามแนวปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ : ฉะเชิงเทรา.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). "การบรรยายวิชาสัมมนาการบริหารการศึกษา รูปแบบและองค์ประกอบของรูปแบบ," ม.ป.ท. : ม.ป.พ..
- ธีระพร आयวัฒน์. (2552). *ได้ศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาคุณวุฒิบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร : นครปฐม.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุล. (2551) *นิตยย่อบริหารการศึกษา*. เชียงใหม่ : ออเรนจ์กรุ๊ป เทชดิสตีไซต์.
- บุญเพ็ง กุละนาม. (2550). *รูปแบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนจัดการศึกษาภาคบังคับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร : สกลนคร.
- บุชา ศรีสร้อย. (2551). *สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 3*. ปริญญาครุศาสตร์.
- เพชริน สงค์ประเสริฐ. (2550). *การพัฒนา รูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีม ในสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อนุยา อินทร์มั่ง. (2551). *สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร : กรุงเทพฯ.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.